

**SVET
EVROPSKE UNIJE**

Bruselj, 25. marec 2011

EUCO 10/11

**CO EUR 6
CONCL 3**

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj: generalni sekretariat Sveta

Prejemnik: delegacije

Zadeva: **EVROPSKI SVET**
 24. in 25. marec 2011

SKLEPI

Delegacijam pošiljamo sklepe Evropskega sveta z dne 24. in 25. marca 2011.

Izražamo globoko sožalje ob množičnih smrtnih žrtvah na Japonskem ter solidarnost z japonskim prebivalstvom in vlado. Državljeni EU so v mislih s tisočimi žalujočimi družinami in na sto tisoče ljudmi, ki si prizadevajo znova zaživeti normalno življenje in ponovno zgraditi skupnosti. Izrekamo pohvalo za naglo in odločno ukrepanje japonskih organov. Kot veste, vezi med EU in Japonsko slonijo na dolgotrajnem prijateljstvu ter tesnih političnih in gospodarskih odnosih, zato smo odločeni, da bomo Japonski stali ob strani v njenem prizadevanju, da bi premagala izzive, s katerimi se sooča.

o
o o

V zadnjih mesecih se Evropa sooča z resno finančno krizo. Čeprav je gospodarstvo v Evropi v fazi oživljanja, tveganja ostajajo, zato moramo še naprej odločno ukrepati. Danes smo sprejeli celovit sveženj ukrepov, ki bi nam moral omogočiti, da premostimo finančno krizo in nadaljujemo načrtano pot k trajnostni rasti. Njegov namen je okrepitev gospodarskega upravljanja Evropske unije in zagotovitev trajne stabilnosti celotnega evroobmočja. Dogovorili smo se tudi o uvedbi odločnih ukrepov na ravni EU, da bi s krepitvijo enotnega trga, zmanjšanjem splošne obremenitve, ki izhaja iz predpisov, in spodbujanjem trgovine s tretjimi državami spodbudili rast.

Razpravljali smo o težkih razmerah v Libiji, izrazili zadovoljstvo zaradi sprejetja RVSZN 1973 in poudarili svojo odločenost, da prispevamo k njenemu izvajanju. Kar zadeva južno sosedstvo, smo ponovno izrazili svojo odločenost za razvoj novega partnerstva z regijo in pozvali k hitri izvedbi smernic, opredeljenih 11. marca 2011; dogovorili smo se o prvih kratkoročnih in konkretnih korakih v podporo državam južnega sosedstva. Na koncu smo razpravljali o izkušnjah, pridobljenih ob nedavnih dogodkih na Japonskem, zlasti v zvezi z jedrsko varnostjo.

o
o o

I. GOSPODARSKA POLITIKA

1. Evropski svet je danes sprejel celovit sveženj ukrepov za odzivanje na krizo, ohranitev finančne stabilnosti in postavitev temeljev za pametno, trajnostno in socialno vključujočo rast, ki bo spodbujala ustvarjanje delovnih mest. S tem se bosta okrepila gospodarsko upravljanje in konkurenčnost evroobmočja in Evropske unije.

Izvajanje evropskega semestra: strategija Evropa 2020, fiskalna konsolidacija in strukturna reforma

2. V novem okviru evropskega semestra je Evropski svet potrdil prednostne naloge za fiskalno konsolidacijo in strukturno reformo¹. Izpostavil je, da je treba dati prednost predvsem ponovni vzpostavitvi trdnih javnih financ in fiskalne vzdržnosti, zmanjšanju brezposelnosti z reformami trga dela in novim prizadevanjem za povečanje rasti. Vse države članice bodo te prednostne naloge pretvorile v konkretne ukrepe, ki bodo vključeni v njihove programe za stabilnost oz. konvergenco in nacionalne programe reform. Na tej podlagi bo Komisija predstavila svoje predloge mnenj in priporočil za posamezne države dovolj zgodaj, da jih bo Evropski svet lahko sprejel še pred junijskim zasedanjem.
3. Države članice bodo zlasti predstavile večletni načrt za konsolidacijo s specifičnimi cilji glede primanjkljajev, prihodkov in odhodkov, strategijo za uresničevanje teh ciljev in časovni načrt za njeno izvajanje. Fiskalne politike za leto 2012 naj bi povrnilo zaupanje in v ta namen preprečevale nevzdržno zadolževanje ter zagotovile, da bi bili primanjkljaji znova manjši od 3 % BDP, in sicer v časovnem okviru, o katerem se je dogovoril Svet. To v večini primerov pomeni letno strukturno prilagoditev, ki bo precej presegala 0,5 % BDP. V državah članicah, ki imajo zelo velik strukturni proračunski primanjkljaj ali zelo visok oziroma hitro naraščajoč javni dolg, bi se konsolidacija morala začeti takoj.

¹ V skladu s sklepi Sveta z dne 15. februarja in 7. marca 2011 ter na podlagi letnega pregleda rasti, ki ga je pripravila Komisija. Glej tudi zbirno poročilo predsedstva z dne 16. marca 2011.

4. Prizadevanja za fiskalno konsolidacijo je treba dopolniti s strukturnimi reformami za večjo rast. V ta namen države članice poudarjajo svojo zavezanost strategiji Evropa 2020. Zlasti bodo izvajale ukrepe za:
 - povečanje privlačnosti dela,
 - pomoč brezposelnim pri ponovnem zaposlovanju,
 - boj proti revščini in spodbujanje socialnega vključevanja,
 - naložbe v izobraževanje in usposabljanje,
 - doseg ravnotežja med varnostjo in prožnostjo,
 - reformo pokojninskih sistemov,
 - privabljanje zasebnega kapitala za financiranje rasti,
 - spodbuditev raziskav in inovacij ter
 - omogočenje stroškovno učinkovitega dostopa do energije in okrepitev politik energetske učinkovitosti.
5. Države članice bodo opredelile ključne ukrepe, ki so potrebni za doseg glavnih ciljev strategije Evropa 2020, dogovorjenih junija 2010. Predstavile bodo tudi politične ukrepe za odpravo škodljivih in trajnih makroekonomskih neravnovesij in izboljšanje konkurenčnosti.
6. Da bi zagotovili široko odgovornost, bomo pri izvajanju teh politik še naprej tesno sodelovali z Evropskim parlamentom ter drugimi institucijami in posvetovalnimi organi EU (ESO, OR) ob hkratni polni udeležbi nacionalnih parlamentov, socialnih partnerjev, regij in drugih zainteresiranih strani.

7. Enotni trg ima ključno vlogo pri ustvarjanju rasti in delovnih mest ter spodbujanju konkurenčnosti. Evropski svet pozdravlja namero Komisije, da predstavi akt za enotni trg, ter poziva Evropski parlament in Svet, naj do konca leta 2012 sprejmeta prvi sveženj prednostnih ukrepov za ponovni zagon enotnega trga. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti še zlasti ukrepom, ki ustvarjajo rast in delovna mesta ter prinašajo oprijemljive rezultate za državljane in podjetja. Poudarek bi moral biti tudi na dokončanju enotnega digitalnega trga. Zmanjšati bi bilo treba splošno regulatorno obremenitev, zlasti za mala in srednja podjetja, tako na ravni EU kot na ravni držav članic. Komisija bo pripravila poročilo o tej zadevi do poletja. Evropski svet je pozdravil tudi namero Komisije, da predlaga, kako bi mikropodjetja izvzeli iz določenih prihodnjih predpisov. Na podlagi sporočila Komisije z naslovom "Boljšemu delovanju enotnega trga za storitve naproti" Evropski svet poziva države članice, naj dosledno izvajajo direktivo o storitvah, Komisijo in države članice pa, naj po potrebi sprejmejo nadaljnje ukrepe za izboljšanje notranjega trga za storitve.
8. Pomembna je tudi zunanja razsežnost enotnega trga, poudarek pa bi moral biti predvsem na spodbujanju proste, pravične in odprte trgovine, da bi lahko v skladu s sklepi Evropskega sveta z dne 16. septembra 2010 v letu 2011 sklenili krog pogajanj iz Dohe v okviru STO ter sporazume o prosti trgovini. Delo bi moralo potekati hitro in v skladu s poročilom Komisije, v katerem so opredeljene prednostne naloge za odpravo ovir za trgovino v tretjih državah.

Krepitev upravljanja

9. Sveženj šestih zakonodajnih predlogov o gospodarskem upravljanju je bistvenega pomena za zagotovitev boljše fiskalne discipline in preprečitev čezmernih makroekonomskih neravnovesij. Vključuje reformo Pakta za stabilnost in rast, namenjeno boljšemu nadzoru nad fiskalnimi politikami ter doslednejšemu in zgodnejšemu izvajanju izvršilnih ukrepov, nove določbe o nacionalnih fiskalnih okvirih in nov nadzor makroekonomskih neravnovesij.
10. Evropski svet pozdravlja splošni pristop, ki ga je sprejel Svet v zvezi s predlogi in ki bo podlaga za pogajanja z Evropskim parlamentom. Pozval je k nadaljevanju dela, da bi bili predlogi lahko sprejeti junija 2011.

Nova kakovost usklajevanja gospodarskih politik: Pakt "evro plus"

11. Pakt "evro plus", o katerem so se dogovorili voditelji držav ali vlad evroobmočja in so se mu pridružile Bolgarija, Danska, Latvija, Litva, Poljska in Romunija (glej Prilogo I), bo dodatno okrepil gospodarski steber ekonomske in monetarne unije ter prispeval k novi kakovosti usklajevanja gospodarskih politik, kar naj bi izboljšalo konkurenčnost, s tem pa privedlo do višje stopnje konvergence in okrepilo naše socialno tržno gospodarstvo. Države članice se še vedno lahko pridružijo k paktu. Pakt bo v celoti spoštoval celovitost enotnega trga.
12. Države članice, ki so podpisale Pakt, so se zavezale, da bodo na podlagi kazalnikov in načel iz tega pakta napovedale sveženj konkretnih ukrepov, ki naj bi jih izvedle v naslednjih dvanajstih mesecih. Več držav članic je prve tovrstne zaveze že napovedalo. Vse sodelujoče države članice bodo svoje zaveze predstavile čim prej, vsekakor pa dovolj zgodaj, da bodo vključene v njihove programe za stabilnost oz. konvergenco in nacionalne programe reform, ki jih bo treba predložiti aprila, in da jih bo mogoče oceniti na junijskem zasedanju Evropskega sveta.

Sanacija bančnega sektorja

13. Evropski bančni organ in pristojni organi izvajajo teste izjemnih situacij. Evropski svet poudarja pomen medsebojnih pregledov, ki se bodo izvajali v tesnem sodelovanju z nacionalnimi nadzorniki, Evropskim odborom za sistemska tveganja, Komisijo in Evropsko centralno banko, da bi se izboljšala doslednost in kakovost rezultatov. Za banke bo zagotovljena visoka raven razkrivanja podatkov, med drugim tudi o stanju državnih dolžniških instrumentov.

14. Države članice bodo še pred objavo rezultatov pripravile posebne in ambiciozne strategije za prestrukturiranje ranljivih institucij, vključno z rešitvami v okviru zasebnega sektorja (neposredno financiranje trga ali prodaja sredstev), v skladu s pravili o državni pomoči pa tudi trden okvir za zagotavljanje vladne podpore, če bo ta potrebna.
15. Kot je bilo dogovorjeno na zasedanju Evropskega sveta junija 2010, bi bilo treba preučiti in nadalje doreči uvedbo davka na globalne finančne transakcije. Evropski svet se je seznanil z namero Komisije, da najpozneje do jeseni 2011 pripravi poročilo o obdavčevanju finančnega sektorja.

Krepitev mehanizmov za stabilnost evroobmočja

16. Evropski svet je opozoril, kako pomembno je zagotoviti finančno stabilnost v evroobmočju, in sprejel sklep o spremembi PDEU v zvezi z vzpostavitvijo evropskega mehanizma za stabilnost. Pozval je k hitremu začetku nacionalnih postopkov za odobritev, da bi sklep lahko začel veljati 1. januarja 2013.
17. Evropski svet pozdravlja odločitve, ki so jih 11. marca sprejeli voditelji držav ali vlad evroobmočja, in potrjuje značilnosti evropskega mehanizma za stabilnost (glej prilogo II). Dokončana bo priprava sporazuma o evropskem mehanizmu za stabilnost in sprememb dogovora o evropskem instrumentu za finančno stabilnost z namenom zagotovitve dejanske posojilne sposobnosti v višini 440 milijard EUR, kar bo omogočilo hkraten podpis obeh dogovorov še pred koncem junija 2011.

II. LIBIJA/JUŽNO SOSEDSTVO

18. Evropski svet je razpravljajal o razmerah v Libiji in potrdil sklepe, ki jih je sprejel Svet za zunanje zadeve 21. marca. Ob sklicevanju na svojo izjavo z dne 11. marca je izrazil zadovoljstvo zaradi sprejetja Resolucije Varnostnega sveta ZN 1973, v kateri je zapisano načelo odgovornosti zaščititi, in poudaril svojo odločenost, da bo prispeval k njenemu izvajanju. Pozdravil je tudi vrh v Parizu 19. marca kot odločilen prispevek k njenemu izvajanju. Obsodil je dejstvo, da libijski režim še naprej kljubuje resolucijam Varnostnega sveta ZN 1970 in 1973, ter nadaljevanje nasilne in surove represije režima nad svojimi državljani. Opozoril je, da so ukrepi, sprejeti v skladu z mandatom Varnostnega sveta, znatno prispevali k zaščiti civilistov in območij, ki jih ti naseljujejo in ki jim grozijo napadi, in pomagali rešiti življenja civilistov. Ko civilnemu prebivalstvu ne bodo več grozili napadi in bodo cilji Resolucije Varnostnega sveta ZN 1973 uresničeni, bodo vojaške operacije končane.

Evropski svet je izpostavil ključno vlogo arabskih držav, še zlasti Arabske lige, pri dejavni podpori izvajanju RVSZN 1973 in pri iskanju politične rešitve nastale krize.

19. Evropska unija bo v skladu z RVSZN 1973 skupaj z Arabsko ligo, Združenimi narodi in Afriško unijo okrepila svoja prizadevanja pri iskanju rešitve te krize, kar ustreza legitimnim zahtevam libijskega ljudstva. Evropski svet je ponovno pozval polkovnika Gadafiga, naj nemudoma sestopi z oblasti, da se bo lahko Libija naglo lotila mirnega in samostojnega prehoda v demokracijo s pomočjo širokega dialoga in ob hkratnem upoštevanju potrebe po zagotovitvi suverenosti in ozemeljske celovitosti libijske države. EU je pripravljena spodbujati ta dialog, tudi z Nacionalnim svetom za prehod v demokracijo, ter pomagati novi libijski državi tako gospodarsko kot pri vzpostavljanju njenih novih institucij, in sicer v sodelovanju z Združenimi narodi, Arabsko ligo, Afriško unijo in drugimi.

20. Evropska unija se je hitro odzvala na resoluciji VSZN 1970 in 1973, saj izvaja z resolucijama uvedene sankcije, vključno z uvrstitvijo dodatnih oseb in subjektov na ločeni seznam EU, na katerem so osebe in subjekti, za katere veljajo omejevalni ukrepi. Evropska unija je pripravljena uvesti in sprejeti nadaljnje sankcije, tudi ukrepe za zagotovitev, da Gadafijev režim ne prejema dohodkov od nafte in plina. Države članice bodo Varnostnemu svetu ZN predstavile podobne predloge.
21. Humanitarne razmere v Libiji in na njenih mejah so še vedno zelo zaskrbljujoče. EU bo v tesnem sodelovanju z vsemi udeleženi humanitarnimi agencijami in nevladnimi organizacijami še naprej zagotavljala človekoljubno pomoč vsem prizadetim. Okrepila je in bo nadaljevala načrtovanje podpore operacijam za človekoljubno pomoč/civilno zaščito, tudi po morju.
22. Evropski svet je z zadovoljstvom ugotovil, da je referendum o ustavnih spremembah 19. marca v Egiptu potekal nemoteno, in to označil za pomemben korak k bolj odprtemu in demokratičnemu političnemu sistemu.
23. Ob ugotovitvi, da je stanje v vsaki državi različno, je Evropski svet izrazil globoko zaskrbljenost nad razmerami v Siriji, Jemnu in Bahrajnu, ostro obsodil stopnjevanje nasilja in uporabo sile zoper protestnike ter vse vpletene strani pozval, naj se nemudoma in brez predpogojev vključijo v premišljen in konstruktiven dialog. Odobril je sklepe, sprejete na seji Sveta za zunanje zadeve 21. marca.

24. Treba je doseči takojšen napredek pri razvoju novega partnerstva z regijo v skladu z izjavo Evropskega sveta z dne 11. marca 2011. To partnerstvo bo temeljilo na globljem gospodarskem povezovanju, širšem dostopu na trg in tesnejšemu političnemu sodelovanju ter bo potekalo v skladu z diferenciranim pristopom, ki temelji na učinkovitosti. Kot prvi korak k izvajanju svežnja, sprejetega 11. marca, in na podlagi skupnega sporočila Komisije in visoke predstavnice Evropski svet poziva, da bi se dosegel hiter napredek z naslednjimi ukrepi:
- EU in države članice bodo povečale humanitarno pomoč;
 - programi pomoči, ki potekajo v državah južnega Sredozemlja, bodo po potrebi in v dogovoru z zadevnimi državami pregledani in preoblikovani;
 - zgornja meja transakcij EIB za sredozemske države, ki izvajajo politične reforme, bi se morala povečati za eno milijardo EUR, pri čemer se transakcije v vzhodnih sosedah EU ne bi zmanjšale;
 - delničarji Evropske banke za obnovo in razvoj bi morali preučiti možnosti razširitve dejavnosti banke na države v južnem sosedstvu;
 - predlogi glede panevro-mediteranskih pravil o poreklu bi morali biti nemudoma sprejeti, Komisija pa naj predloži predloge glede nadaljnjih načinov pospeševanja trgovine in neposrednih tujih naložb v regiji v kratko-, srednje- in dolgoročnem obdobju.
25. Evropski svet pozdravlja nedavni obisk predsedstva in Komisije v Egiptu, ki je bil del prve faze posvetovanj za spodbujanje celovitega pristopa k migracijam med državami južnega sosedstva in Evropske unije. V zvezi s tem Evropski svet poziva Komisijo, naj precej pred junijskim zasedanjem Evropskega sveta predstavi svoje predloge glede globalnega pristopa k vprašanju migracij in partnerstva za mobilnost.

26. Evropski svet z veseljem pričakuje načrt za razvoj zmogljivosti za upravljanje migracij in tokov beguncev, ki ga bo Komisija predstavila še pred junijskim zasedanjem Evropskega sveta. Do junija 2011 bi moral biti dosežen dogovor o uredbi o povečanju zmogljivosti agencije Frontex. Medtem bo Komisija zagotovila dodatna sredstva za podporo operacijama agencije Hermes 2011 in Poseidon, države članice pa naj zagotovijo dodatne človeške in tehnične vire. EU in njene države članice so pripravljene, da državam članicam, ki jih migracijski premiki najbolj neposredno zadevajo, konkretno izkažejo svojo solidarnost in glede na razvoj dogodkov zagotovijo potrebno podporo.

III. JAPONSKA

27. Evropska unija bo Japonsko podpirala v njenih prizadevanjih, da bi premagala izzive, s katerimi se sooča po potresu in cunamiju, ki sta imela zanjo tako tragične posledice.
28. Na podlagi prvotnega zaprosila japonske vlade trenutno mobilizira humanitarno pomoč za prizadeto prebivalstvo. Pripravljena je, da zagotovi nadaljnjo pomoč, če bi bila zanjo zaprosena. EU tudi sicer želi razviti sodelovanje z Japonsko v zvezi s humanitarno pomočjo.
29. Evropska unija pozdravlja hitro in odločno ukrepanje japonskih organov v odzivu na pretese finančnih trgov. Zadovoljna je tudi z ukrepi skupine G7 v zvezi z jenom. Pripravljena je v celoti sodelovati z Japonsko pri obravnavanju ekonomskih in finančnih posledic teh dogodkov, tudi v okviru skupin G8 in G20.
30. Evropski svet opozarja na strateški pomen odnosov med EU in Japonsko v prihodnosti. Prihodnje zasedanje na vrhu mora biti priložnost za okrepitev teh odnosov in napredek pri doseganju skupnih ciljev, tudi z morebitnim začetkom pogajanj o prostotrgovinskem sporazumu pod pogojem pripravljenosti Japonske, da se med drugim sooči z vprašanjema netarifnih ovir in omejevanja javnega naročanja.

31. S tem v zvezi Evropski svet poudarja, da moramo v celoti upoštevati izkušnje, pridobljene ob teh dogodkih, in javnosti zagotoviti vse potrebne informacije. Ob opozarjanju, da je obravnava vprašanja mešanice energetskega virov v pristojnosti držav članic, zahteva prednostno prizadevanje za doseg napredka v zvezi z naslednjimi vidiki:
- treba bi bilo ponovno preučiti varnost vseh jedrskih elektrarn v EU na podlagi celovite in pregledne ocene tveganja in varnosti (test izjemnih situacij); evropska skupina na visoki ravni za jedrsko varnost in ravnanje z jedrskimi odpadki (ENSREG) in Komisija naj ob upoštevanju izkušenj, pridobljenih ob nesreči na Japonskem, in v polnem sodelovanju z državami članicami čimprej oblikujeta obseg in načine teh testov ter pri tem v celoti izkoristita razpoložljivo strokovno znanje (zlasti iz Združenja zahodnoevropskih upravnih organov za jedrsko varnost); za ocenjevanje bodo odgovorni neodvisni nacionalni organi in bo potekalo prek medsebojnega pregleda; rezultate tega ocenjevanja in vse naknadne ukrepe, ki jih bo morda treba sprejeti, bi bilo treba posredovati Komisiji in ENSREG ter jih javno objaviti; Evropski svet bo na podlagi poročila Komisije do konca leta 2011 ocenil prvotne ugotovitve;
 - prednostna naloga zagotavljanja varnosti jedrskih elektrarn sega prek naših mej. EU bo zahtevala, da se podobni testi izjemnih situacij za obstoječe in načrtovane elektrarne izvajajo v sosednjih državah in po svetu; v zvezi s tem je treba v celoti izkoristiti ustrezne mednarodne organizacije;
 - najvišje standarde za jedrsko varnost bi bilo treba v EU izvajati in nenehno izboljševati ter jih spodbujati na mednarodni ravni;
 - Komisija bo pregledala obstoječ pravni in regulativni okvir za varnost jedrskih objektov ter do konca leta 2011 predlagala morebitne potrebne izboljšave. Države članice bi morale zagotoviti celovito izvajanje direktive o varnosti jedrskih objektov. Nemudoma bi morala biti sprejeta predlagana direktiva o ravnanju z izrabljenim gorivom in radioaktivnimi odpadki. Komisija naj razmisli o načinu spodbujanja jedrske varnosti v sosednjih državah;

- posledice za svet in za EU je treba pozorno spremljati ter posebno pozornost namenjati nestanovitnosti cen energije in osnovnih proizvodov, zlasti v okviru skupine G20.

PAKT "EVRO PLUS"
BOLJŠE USKLAJEVANJE GOSPODASRSKIH POLITIK ZA
KONKURENČNOST IN KONVERGENCO

Voditelji držav ali vlad evroobmočja in Bolgarija, Danska, Latvija, Litva, Poljska in Romunija so se dogovorili o tem paktu, da bi okrepili gospodarski steber monetarne unije, dosegli novo kakovost usklajevanja gospodarskih politik in izboljšali konkurenčnost, kar bo privedlo do višje stopnje konvergence. Ta pakt je v prvi vrsti usmerjen v področja, ki so pod nacionalno pristojnostjo ter so ključna za krepitev konkurenčnosti in preprečevanje škodljivih neravnovesij. Konkurenčnost je nujna kot prispevek k hitrejši in trajnejši srednjeročni in dolgoročni rasti v EU, doseganju višjih dohodkov državljanov in ohranitvi naših socialnih modelov. Druge države članice so vabljene, da pri tem sodelujejo, če želijo.

Obnovljena prizadevanja za temeljitejše usklajevanje gospodarskih politik za konkurenčnost in konvergenco temeljijo na **štirih vodilnih pravilih**:

- a. Pri njih se bo ***upoštevalo in utrjevalo obstoječe gospodarsko upravljanje*** v EU in hkrati zagotavljala dodana vrednost. Upoštevali in nadgrajevali se bodo obstoječi instrumenti (strategija Evropa 2020, evropski semester, integrirane smernice, Pakt za stabilnost in rast ter novi okvir makroekonomskega nadzora). Potrebna bodo posebna prizadevanja, ki bodo presegala sedanjo raven, ob tem bodo potrebni tudi konkretne zaveze in ukrepi, ki bodo ambicioznejši od že dogovorjenih in jim bo priložen časovni načrt za izvajanje. Te nove zaveze bodo nato vključene v nacionalne reformne programe in programe za stabilnost, zanje pa bo veljal okvir rednega nadzora; pri spremljanju izvajanja teh zavez bo osrednjo vlogo imela Komisija, sodelovale pa bodo tudi vse ustrezne sestave Sveta in Evroskupina. Evropski parlament bo v celoti vključen v skladu s svojimi pristojnostmi, enako tudi socialni partnerji na ravni EU v okviru tristranskega socialnega vrha.
- b. Prizadevanja bodo ciljno usmerjena in osredotočena na ukrepe, zajemala pa bodo ***prednostna politična področja, ki so ključna za spodbujanje konkurenčnosti in konvergence***. Usmerjena bodo v ukrepe, za katere so pristojne države članice. ***Voditelji držav ali vlad*** se bodo na izbranih političnih področjih ***dogovorili o skupnih ciljih***. ***Sodelujoče države članice bodo za uresničevanje teh ciljev uporabljale lastne kombinacije politik, pri tem pa upoštevale izzive, ki so jim specifične***.
- c. ***Voditelji držav ali vlad bodo vsako leto brez izjeme sprejeli konkretne nacionalne zaveze***. Države članice bodo pri tem upoštevale najboljše prakse in se merile z najuspešnejšimi državami tako znotraj Evrope kot tudi v razmerju do drugih strateških partnerjev.

Voditelji držav ali vlad evroobmočja in sodelujočih držav bodo na podlagi poročila Komisije vsako leto **s političnega vidika spremljali** izvajanje zavez in napredek pri doseganju skupnih političnih ciljev. Države članice se obenem zavezujejo, da se bodo pred sprejetjem vsake pomembnejše gospodarske reforme, pri kateri bi lahko prišlo do učinka prelitja, posvetovale s partnerji.

- d. Sodelujoče države članice so v celoti zavezane k dokončnemu oblikovanju enotnega trga, ki je bistven za okrepitev konkurenčnosti v EU in evroobmočju. Vse to bo povsem v skladu s Pogodbo. ***Pakt bo v celoti spoštoval celovitost enotnega trga.***

Naši cilji

Sodelujoče države članice se zavežejo, da bodo sprejele vse potrebne ukrepe, da bi uresničile naslednje cilje:

- Spodbujanje konkurenčnosti
- Spodbujanje zaposlovanja
- nadaljnji prispevek k vzdržnosti javnih financ;
- Okrepitev finančne stabilnosti

Vsaka sodelujoča država članica bo predložila specifične ukrepe, ki jih bo sprejela za doseg teh ciljev. Če bo posamezna država članica lahko pokazala, da določen ukrep na enem ali več področjih ni potreben, ga ne bo sprejela. ***Države bodo še naprej*** same izbirale specifične strateške ukrepe za doseg skupnih ciljev, ***vendar bodo posebej pozorne na sklop možnih ukrepov, navedenih v nadaljevanju.***

Konkretne politične zaveze in spremljanje

Voditelji držav ali vlad bodo na podlagi sklopa kazalnikov, ki bodo zajemali konkurenčnost, zaposlovanje, fiskalno vzdržnost in finančno stabilnost, s političnega vidika spremljali napredek pri doseganju navedenih skupnih ciljev. Izločene bodo države, ki se bodo soočale z večjimi izzivi na katerem koli od teh področij, in te države bodo morale v določenem časovnem okviru te izzive tudi odpraviti.

a. Spodbujanje konkurenčnosti

Napredek bo izmerjen na podlagi gibanja plač in produktivnosti ter potreb po prilagoditvi konkurenčnosti. Da bi ocenili, ali se plače spreminjajo v skladu s produktivnostjo, se bodo v določenem obdobju spremljali stroški dela na enoto, in sicer se bo primerjalo gibanje v drugih državah evroobmočja in pri glavnih primerljivih trgovinskih partnerjih. Stroški dela na enoto proizvoda se bodo v vsaki državi ocenili za gospodarstvo kot celoto in za vsak pomembnejši sektor (proizvodnja, storitve ter menjalni in nemenjalni sektor) posebej. Znatna in trajna povečanja lahko povzročijo zmanjšanje konkurenčnosti, zlasti ob večanju primanjkljaja tekočega računa in vedno manjših tržnih deležih za izvoz. Ukrepi za povečanje konkurenčnosti so potrebni v vseh državah, vendar bodo v ospredju zlasti države, ki se bodo soočale z resnejšimi tozadevnimi izzivi. Da bi zagotovili, da je rast uravnotežena in porazdeljena po celotnem evroobmočju, bodo predvideni specifični instrumenti in skupne pobude, ki naj bi spodbudile produktivnost v regijah, ki zaostajajo.

Vsaka država bo odgovorna za posebne strateške ukrepe, ki jih bo izbrala za spodbujanje konkurenčnosti, vseeno pa se bodo še prav posebej posvetile naslednjim reformam:

(i) ob spoštovanju nacionalnih tradicij na področju socialnega dialoga in odnosov med delodajalci in delojemalci – ukrepom za zagotavljanje gibanja stroškov v skladu s produktivnostjo, kot so:

- pregled mehanizmov za določanje plač in po potrebi stopnje centralizacije pri pogajanjih in mehanizmov indeksacije, pri čemer je treba ohraniti avtonomnost socialnih partnerjev v procesu kolektivnih pogajanj;
- zagotavljanje, da je ureditev plač v javnem sektorju v podporo prizadevanjem za konkurenčnost v zasebnem sektorju (zavedati se je treba sporočilnosti plač v javnem sektorju);

(ii) ukrepom za povečanje produktivnosti, kot so:

- nadaljnje odpiranje zaščiteneh sektorjev z ukrepi, sprejetimi na nacionalni ravni, za odpravo neupravičenih omejitev pri strokovnih storitvah in maloprodaji v spodbudo konkurenčnosti in učinkovitosti, ob spoštovanju pravnega reda Skupnosti;
- konkretna prizadevanja za izboljšanje izobraževalnih sistemov in spodbujanje raziskav in razvoja, inovacij in infrastrukture;
- ukrepi za izboljšanje poslovnega okolja, predvsem za mala in srednja podjetja, predvsem z omejevanjem birokracije in izboljšanjem regulativnega okvira (npr. zakoni o stečaju, trgovinski zakonik).

b. Spodbujanje zaposlovanja

Dobro delujoč trg dela je ključnega pomena za konkurenčnost evroobmočja. Napredek se bo ocenjeval na podlagi dolgoročne brezposelnosti in brezposelnosti mladih ter stopnje zaposlenosti.

Vsaka država bo odgovorna za izvedbo posebnih strateških ukrepov, ki jih bo izbrala za spodbujanje zaposlovanja, še prav posebej pa se bo posvetila:

- reformam trga dela za spodbujanje "prožne varnosti", omejevanje neprijavljenega dela in povečanje stopnje zaposlenosti;
- vseživljenjskemu učenju;
- davčnim reformam, tj. zmanjševanje obdavčitve dela, da bi se delo izplačalo, hkrati pa bi se ohranil splošni prihodek od davkov, in sprejetju ukrepov za lažje udeležbo oseb, katerih dohodki predstavljajo drugi vir prihodka v družini, na trgu dela.

c. *Izboljšanje vzdržnosti javnih financ*

Da bi zagotovili dosledno uveljavljanje Pakta za stabilnost in rast, bo največ pozornosti namenjene:

- vzdržnosti pokojnin, prejemkov iz zdravstvenega varstva in socialnih prejemkov

Ta bo ocenjena predvsem s kazalniki vrzeli v vzdržnosti¹, s katerimi ob upoštevanju demografskih dejavnikov merimo, ali je delež dolga glede na trenutne politike, predvsem pokojninske sheme ter sisteme zdravstvenega varstva in socialnih dajatev, vzdržen.

Med reforme, ki so nujno potrebne za vzdržnost in zadostnost pokojnin in socialnih dajatev, spadajo:

- uskladitev pokojninskega sistema z demografskim stanjem v posamezni državi, npr. uskladitev dejanske upokojitvene starosti z življenjsko dobo ali povečanje deleža zaposlenih;
- omejevanje predčasnega upokojevanja in uporaba ciljno usmerjenih pobud za zaposlovanje starejših delavcev (predvsem v starostni skupini nad 55 let).

¹ Vrzeli v vzdržnosti je kazalnik, ki so ga Komisija in države članice sprejele, da bi z njim merile fiskalno vzdržnost.

▪ nacionalnim fiskalnim pravilom

Sodelujoče države članice se zavezujejo, da bodo fiskalna pravila EU, kot so določena v Paktu za stabilnost in rast, prenesla v nacionalno zakonodajo. Države članice bodo imele še naprej možnost, da uporabijo specifične nacionalne pravne instrumente, vendar bodo zagotovile, da bodo dovolj zavezujoča in trajna (npr. ustava ali okvirni zakon). Prav tako bo posamezni državi prepuščeno, da natančno formulira pravilo (npr. v obliki "zavore dolga" (angl. *debt brake*), kot pravilo o primarnem saldu ali predpis o odhodkih), vendar bo treba fiskalno disciplino zagotoviti tako na državni kot regionalni oziroma lokalni ravni. Komisija bo lahko ob doslednem spoštovanju posebnih pravic nacionalnih parlamentov podala mnenje o točno določenem fiskalnem pravilu, preden bo to sprejeto, s čimer naj bi zagotovila, da je skladno s pravili EU, ki jih tudi podpira.

d. Okrepitev finančne stabilnosti

Močan finančni sektor je ključnega pomena za splošno stabilnost evroobmočja. Temeljita reforma okvira EU za nadzor in ureditev finančnega sektorja se je že začela.

Države članice so se v zvezi s tem zavezale, da bodo oblikovale nacionalno zakonodajo za reševanje bank, pri čemer bodo v celoti spoštovale pravni red Skupnosti. Redno se bodo izvajali natančni testi izjemnih situacij za banke, ki bodo usklajeni na evropski ravni. Poleg tega bosta predsednik Evropskega odbora za sistemska tveganja in predsednik Evroskupine pozvana, naj redno obveščata voditelje držav ali vlad o zadevah v zvezi makrofinančno stabilnostjo in makroekonomskimi premiki v evroobmočju, ki jih j treba posebej obravnavati. Za vsako državo članico posebej se bo natančno spremljal delež zasebnega dolga za banke, gospodinjstva in nefinančna podjetja.

Poleg omenjenih vprašanj se bo obravnavalo tudi vprašanje **usklajevanja davčnih politik**.

Neposredna obdavčitev ostaja v nacionalni pristojnosti. Pragmatična uskladitev davčnih politik je nujna za temeljitejše usklajevanje gospodarskih politik v evroobmočju, s čimer bi izboljšali fiskalno konsolidacijo in gospodarsko rast. V zvezi s tem se države članice zavezujejo, da bodo sodelovale v strukturiranih razpravah o vprašanjih s področja davčne politike, predvsem zato, da bi si izmenjale najboljše prakse, se izognile škodljivim praksam in oblikovale predloge za boj proti davčnim goljufijam in utajam.

Z oblikovanjem skupne osnove za davek za pravne osebe bi lahko na način, ki je dohodkovno nevtralen, zagotovili usklajenost nacionalnih davčnih sistemov, pri čemer bi spoštovali nacionalne davčne strategije, ter povečali fiskalno konsolidacijo in konkurenčnost evropskih podjetij.

Komisija je predstavila zakonodajni predlog o skupni osnovi za davek za pravne osebe.

Konkretne letne zaveze

Da bi sodelujoče države članice pokazale konkretno zavezanost spremembam in zagotovile potrebno politično zagnanost za doseg skupnih ciljev, bodo vsako leto na najvišji ravni sprejele konkretne ukrepe, ki jih bo treba izvesti v 12 mesecih. Izbira specifičnih političnih ukrepov, ki jih bo treba izvesti, bo ostala v rokah posamezne države, vendar pa bo treba pri izbiri upoštevati predvsem zgoraj navedene točke. Te zaveze bodo vključene tudi v nacionalnih programih reform in programih za stabilnost, ki so predloženi vsako leto in jih bosta Komisija, Svet in Evroskupina preučili v okviru evropskega semestra.

Nezavezujoč dogovor o evropskem mehanizmu za stabilnost

Evropski svet je sklenil členu 136 Pogodbe dodati naslednji odstavek:

"Države članice, katerih valuta je evro, lahko vzpostavijo mehanizem za stabilnost, ki se sproži, kadar je to nujno potrebno za zaščito stabilnosti evroobmočja kot celote. Za odobritev potrebne finančne pomoči v okviru mehanizma bodo veljali strogi pogoji."

Evropski svet se je zato dogovoril, da morajo države članice evroobmočja vzpostaviti stalni mehanizem za stabilnost, in sicer evropski mehanizem za stabilnost (EMS). EMS bo aktiviran z medsebojnim dogovorom¹, če bo to nujno zaradi zaščite finančne stabilnosti evroobmočja kot celote. EMS bo prevzel vlogo evropskega instrumenta za finančno stabilnost (EFSF) in evropskega mehanizma za finančno stabilizacijo (EFSM) in po juniju leta 2013 namesto njiju državam članicam evroobmočja zagotavljal finančno pomoč.

Dostop do finančne pomoči EMS bo zagotovljen na podlagi strogega pogojevanja politike v okviru programa za makroekonomsko prilagoditev in temeljite analize vzdržnosti javnega zadolževanja, ki jo bo izvedla Komisija skupaj z MDS in v povezavi z ECB. Država članica prejemnica bo morala poskrbeti za ustrezno obliko udeležbe zasebnega sektorja ob upoštevanju specifičnih okoliščin in na način, ki bo v celoti skladen s prakso MDS.

Dejanska posojilna sposobnost EMS bo 500 milijard EUR². Ustreznost posojilne sposobnosti se bo redno preverjala, in sicer najmanj vsakih pet let. EMS bo svojo posojilno sposobnost skušal dopolniti tako, da bo v operacije finančne pomoči vključil MDS; priložnostno pa bodo lahko sodelovale tudi države članice, ki niso v evroobmočju.

¹ Odločitev, sprejeta z medsebojnim dogovorom, pomeni soglasno odločitev držav članic, ki se udeležijo glasovanja, tj. vzdržani glasovi ne morejo preprečiti sprejetja odločitve.

² Skupna posojilna sposobnost med prehodom z EFSF na ESM ne bo preseгла tega zneska.

V nadaljevanju tega nezavezujočega dogovora so predstavljene ključne strukturne značilnosti ESM:

Institucionalna oblika

EMS bo ustanovljen s pogodbo med državami članicami evroobmočja kot medvladna organizacija po mednarodnem javnem pravu s sedežem v Luxembourg. Statut EMS bo priložen tej pogodbi.

Funkcija in strategija financiranja

Funkcija EMS bo zbiranje finančnih sredstev in zagotavljanje finančne pomoči – ob strogem pogojevanju politike – v korist držav članic evroobmočja, ki se soočajo s hudimi finančnimi težavami ali jih tovrstne težave ogrožajo, da bi se zaščitila finančna stabilnost evroobmočja kot celote.

Države članice evroobmočja bodo na ESM prenesle finančne sankcije, ki so jim bile naložene na podlagi Pakta za stabilnost in rast ter v okviru postopkov pri makroekonomskih neravnovesjih. Tovrstne sankcije bodo del vplačanega kapitala.

EMS bo uporabil ustrezno strategijo financiranja, da bi zagotovil dostop do raznovrstnih virov financiranja in da bi državam članicam lahko ponujal svežnje finančne pomoči ne glede na tržne pogoje. Z ustreznim upravljanjem sredstev in obveznosti bo mogoče obvladati kakršno koli s tem povezano tveganje.

Upravljanje

EMS bo imel svet guvernerjev, ki ga bodo sestavljali finančni ministri držav članic evroobmočja (člani z glasovalno pravico), evropski komisar za ekonomske in monetarne zadeve ter predsednik ECB pa bosta opazovalca. Svet guvernerjev bo izvolil predsednika izmed članov z glasovalno pravico.

Svet guvernerjev bo najvišji organ odločanja v okviru EMS in bo na podlagi medsebojnega dogovora sprejemal pomembne odločitve o:

- dodelitvi finančne pomoči;
- določilih in pogojih finančne pomoči;
- posojilni sposobnosti EMS;
- spremembah izbora instrumentov.

Svet guvernerjev bo ostale odločitve sprejemal s kvalificirano večino, razen če ne bo navedeno drugače.

V okviru EMS bo tudi svet direktorjev; opravljal bo posebne naloge, ki mu jih bo dodelil svet guvernerjev. Vsaka država članica evroobmočja bo imenovala enega direktorja in enega njegovega namestnika. Poleg tega bosta Komisija in ECB v svet direktorjev imenovali vsaka svojega opazovalca in njegovega namestnika. Svet direktorjev bo vse odločitve sprejemal s kvalificirano večino, razen če ne bo navedeno drugače.

Ponderirani glasovi v svetu guvernerjev in svetu direktorjev bodo sorazmerni z vpisi kapitala v EMS posameznih držav članic. Kvalificirana večina pomeni 80 % glasov.

Svet guvernerjev bo imenoval glavnega direktorja, ki bo odgovoren za vsakodnevno upravljanje EMS. Ta bo predsedoval svetu direktorjev.

Struktura kapitala

EMS si bo prizadeval, da bi mu glavne bonitetne agencije podelile najvišjo bonitetno oceno in da bi to oceno tudi ohranil.

Celotni vpisani kapital EMS bo 700 milijard EUR. Od tega zneska bo 80 milijard EUR v obliki vplačanega kapitala, ki ga v petih enakih letnih obrokih od julija 2013 postopno zagotovijo države članice evroobmočja. EMS bo imel na razpolago tudi mešanico dodeljenega kapitala na vpoklic in poroštev iz držav članic evroobmočja v skupnem znesku 620 milijard EUR. Države članice se zavezujejo, da bodo v prehodnem obdobju od leta 2013 do 2017 pospešile – če bi to bilo potrebno, kar pa je malo verjetno – zagotovitev ustreznih instrumentov, da bi ohranili minimalno 15-odstotno razmerje med vplačanim kapitalom in neporavnanim zneskom izdanih posojil v okviru EMS.

Razdelitveni ključ za prispevke posameznih držav članic k celotnemu vpisanemu kapitalu EMS bo temeljil na razdelitvenem ključu za vplačani kapital ECB iz priloge. Države članice se z ratifikacijo pogodbe o ustanovitvi EMS pravno zavežejo, da bodo zagotovile svoj prispevek k celotnemu vpisanemu kapitalu.

Svet guvernerjev se bo na podlagi medsebojnega dogovora odločil, kdaj prilagoditi znesek celotnega vpisanega kapitala oziroma kdaj vpoklicati kapital, razen v spodaj opisanih posebnih primerih. Prvič: svet direktorjev lahko z navadno večino odloči, da z vpoklicem kapitala ponovno vzpostavi raven vplačanega kapitala, če bi se znesek vplačanega kapitala zmanjšal zaradi prevzetja izgub³. Drugič: vzpostavljen bo postopek poročevja na zahtevo, ki bo po potrebi omogočil samodejen vpoklic kapitala delničarjev EMS, da se prepreči neplačilo obveznosti upnikom EMS. Odgovornost vsakega delničarja bo vedno omejena na njegov delež vpisanega kapitala.

Države članice⁴, ki se bodo EMS pridružile po juliju 2013, bodo k vpisanemu kapitalu prispevale pod enakimi pogoji, kot veljajo za prvotne prispevke. O praktičnih posledicah za celotni znesek vpisanega kapitala in porazdelitev kapitala med državami članicami bo odločal svet guvernerjev na podlagi skupnega dogovora.

³ Pri sprejemanju te odločitve država članica, ki je zaradi neizpolnitve obveznosti povzročila izgubo, ki jo je treba kriti, ne glasuje.

⁴ Država članica bo s pridružitvijo evroobmočju postala članica EMS z vsemi pravicami in obveznostmi.

Dokler EMS ne bo aktiviran in dejanska posojilna sposobnost ne bo nižja od 500 milijard EUR, se bodo iztržki od naložb vplačanega kapitala EMS vrnila državam članicam po odbitku operativnih stroškov. Iztržki od naložb kapitala EMS in dejavnosti finančne pomoči bodo po prvem aktiviranju EMS ostali v mehanizmu. Če je raven vplačanega kapitala višja od ravni, ki je potrebna za ohranitev posojilne sposobnosti EMS, lahko svet direktorjev z navadno večino odloči, da med države članice evroobmočja razdeli dividende na podlagi razdelitvenega ključa.

Instrumenti

EMS bo zagotavljal finančno pomoč, ki bo strogo pogojena na podlagi programa za makroekonomsko prilagoditev in sorazmerna s tem, kako huda bodo neravnovesja v državah članicah, če bo to za zaščito stabilnosti evroobmočja kot celote nujno potrebno, in sicer v skladu s spremembo člena 136 Pogodbe. Pomoč bo v obliki posojil. Izjemoma lahko EMS poseže tudi na primarnih trgih dolžniških instrumentov, in sicer na podlagi programa za makroekonomsko prilagoditev ob strogemu pogojevanju in če svet guvernerjev z medsebojnim dogovorom v to privoli.

- Pomoč za stabilnost EMS

EMS državi članici evroobmočja, ki se sooča z resnimi finančnimi težavami, lahko dodeli kratko- ali srednjeročno pomoč za stabilnost. Za dostop do te pomoči bo potreben program za makroekonomsko prilagoditev ob ustreznem pogojevanju politike, sorazmernem s tem, kako huda bodo temeljna neravnovesja v državi članici prejemnici. Trajanje programa in zapadlost posojil bosta odvisna od narave neravnovesij in pričakovanj držav članic prejemnic glede ponovnega dostopa do finančnih trgov v času, ko bodo na voljo sredstva EMS.

▪ Sistem pomoči na primarnem trgu

EMS lahko kupi obveznice države članice, ki se sooča z resnimi finančnimi težavami, na primarnem trgu ter tako zagotovi, da bo pomoč čim bolj stroškovno učinkovita. Pogoji in načini za nakupovanje obveznic bodo podrobno opredeljeni v sklepu o pogojih in določilih finančne pomoči.

Svet guvernerjev lahko pregleda instrumente, ki so na voljo EMS, in odloči, da bo spremenil izbor teh instrumentov.

Udeležba MDS

EMS bo pri zagotavljanju finančne pomoči zelo tesno sodeloval z MDS⁵. V vsakem primeru bo zaželena dejavna udeležba MDS, in sicer v tehničnem in finančnem smislu. Komisija bo skupaj z MDS in v povezavi z ECB izvedla analizo vzdržnosti zadolževanja. Komisija se bo skupaj z MDS in v povezavi z ECB pogajala tudi o pogojih politike za skupno pomoč ESM in MDS.

⁵ Vendar se razume, da bo pri vsakršni udeležbi MDS upoštevan njegov mandat, izhajajoč iz Sporazuma o Skladu, ter veljavne odločitve in politike njegovega izvršnega odbora.

Aktiviranje finančne pomoči, spremljanje programa in nadaljnje ukrepanje

Finančna pomoč iz EMS bo vsakič aktivirana na prošnjo države članice drugim državam članicam evroobmočja. Evroskupina bo Svet obvestila, da je bilo zaproseno aktiviranje pomoči. Ob prejemu takšne prošnje bo svet guvernerjev zahteval, naj Komisija v povezavi z ECB oceni, ali je ogrožena finančna stabilnost evroobmočja kot celote, ter skupaj z MDS in v povezavi z ECB izvede temeljito analizo vzdržnosti javnega zadolževanja zadevne države članice. Nadaljnji koraki pri aktiviranju finančne pomoči EMS bodo naslednji:

- Če se prosi za ESS, bo Komisija skupaj z MDS in v povezavi z ECB ocenila dejanske potrebe države članice prejemnice po financiranju in naravo zahtevane udeležbe zasebnega sektorja, ki bi morala biti skladna s prakso MDS.
- Svet guvernerjev bo na podlagi te ocene Komisijo pooblastil, da se v okviru memoranduma o soglasju skupaj z MDS in v povezavi z ECB pogaja z zadevno državo članico o programu za makroekonomsko prilagoditev.
- Komisija bo Svetu predlagala odločitev o odobritvi programa za makroekonomsko prilagoditev. Svet guvernerjev se bo odločil o dodelitvi finančne pomoči ter pogojih in določilih za njeno zagotavljanje. Ko bo Svet sprejel program, bo Komisija s pridržkom predhodnega medsebojnega dogovora sveta guvernerjev v imenu držav članic evroobmočja podpisala memorandum o soglasju. Svet direktorjev bo nato odobril sporazum o finančni pomoči, v katerem bodo tehnični vidiki finančne pomoči, ki bo zagotovljena.
- Komisija bo skupaj z MDS in v povezavi z ECB odgovorna za spremljanje, ali se upošteva pogojevanje politike, zahtevano v programu za makroekonomsko prilagoditev. Poročala bo Svetu in svetu direktorjev. Na podlagi tega poročila se bo Svet direktorjev z medsebojnim dogovorom odločil glede izplačila novih obrokov posojila.

- Po razpravi v svetu guvernerjev se Svet na predlog Komisije lahko odloči za izvajanje nadzora po izteku programu, ki lahko traja, vse dokler ni povrnjen določeni znesek finančne pomoči.

Skladnost z večstranskim nadzornim okvirom EU

Države članice EU bodo zaprosene za soglasje, tako da bodo lahko države članice evroobmočja Komisiji naložile, da skupaj z MDS in v povezavi z ECB analizira vzdržnost zadolževanja držav članic, ki prosijo za finančno podporo, pripravi program za prilagoditev, ki bo spremljal finančno pomoč, ter spremlja njegovo izvajanje.

Svet guvernerjev neodvisno odloča o dodelitvi finančne pomoči in pogojih zanjo v medvladnem okviru, vendar bi morale biti pogojevanje politike, določeno na podlagi razširjenega nadzora ali programa za makroekonomsko prilagoditev, skladno z nadzornim okvirom EU in z njim je treba zagotoviti spoštovanje postopkov EU. Zato namerava Komisija predlagati uredbo, s katero bodo pojasnjeni potrebni postopkovni ukrepi na podlagi člena 136 Pogodbe, s čimer bo v sklepe Sveta vključeno pogojevanje politike in prav tako bo zagotovljena skladnost z večstranskim nadzornim okvirom EU. Svet in Komisija bosta redno obveščala Evropski parlament o vzpostavitvi in delovanju EMS.

Določanje obrestnih mer

Svet guvernerjev bo določil strukturo obrestnih mer za finančno pomoč državi članici prejemnici.

Evropski mehanizem za stabilnost bo lahko posojal po fiksni ali variabilni obrestni meri. Obrestna mera EMS bo določena v skladu z načeli MDS za določanje obrestnih mer in bo višja, kot so stroški financiranja EMS ter bo vključevala tudi ustrezni dodatek za tveganje.

Obrestne mere za posojila evropskega mehanizma za stabilizacijo bodo imele naslednjo strukturo:

- 1) stroški financiranja evropskega mehanizma za stabilnost
- 2) znesek 200 osnovnih točk na celotna posojila
- 3) dodatek 100 osnovnih točk za znesek posojila, ki po treh letih še ni bil odplačan

Za posojila s fiksno obrestno mero z več kot triletnim rokom zapadlosti bo marža ponderirano povprečje zneska 200 osnovnih točk za prva tri ter 200 osnovnih točk plus 100 osnovnih točk za naslednja leta.

Struktura obrestnih mer bo določena v politiki določanja obrestnih mer evropskega mehanizma za stabilnost, ki se bo redno pregledovala.

Udeležba zasebnega sektorja

1. Pogoji udeležbe zasebnega sektorja

Pričakuje se, da bo v posameznih primerih, kadar bo država prejemnica prejela finančno pomoč, ustrezno in sorazmerno udeležen tudi zasebni sektor. Značaj in obseg te udeležbe bosta določena za vsak primer posebej glede na rezultate analize vzdržnosti zadolževanja v skladu s prakso MDS⁶ ter glede na morebitne posledice za finančno stabilnost evroobmočja.

⁶ V skladu s prakso MDS se šteje, da je zadolževanje vzdržno, če se pričakuje, da bo lahko posojilojemalec odplačeval dolgove brez nerealno velikih popravkov prihodkov in odhodkov. Na podlagi tega se presodi razpoložljivost sredstev in ustreznost obsega financiranja.

(a) Če analiza vzdržnosti pokaže, da lahko program za makroekonomsko prilagoditev resnično ponovno zagotovi vzdržnost javnega zadolževanja, bo država članica prejemnica sprejela pobude, s katerimi bo glavne zasebne vlagatelje spodbudila, naj še naprej tvegajo (npr. pristop "dunajske pobude"). Komisija, MDS, ECB in Evropski bančni organ bodo pozorno spremljali izvajanje takih pobud.

(b) Če bo analiza vzdržnosti pokazala, da program za makroekonomsko prilagoditev ne more resnično ponovno zagotoviti vzdržnosti javnega zadolževanja, se bo morala država članica prejemnica začeti dejavno pogajati v dobri veri s posojilodajalci, da bi zagotovila njihovo neposredno udeležbo pri ponovnem zagotavljanju vzdržnosti zadolževanja. Dodelitev finančne pomoči bo pogojena z zanesljivim načrtom in zadostno zavezanostjo države članice za zagotovitev ustrezne in sorazmerne udeležbe zasebnega sektorja. Napredek pri izvajanju načrta bo spremljan po programu in bo upoštevan pri odločanju o izplačilu obrokov.

Država članica prejemnica bo pri pogajanjih s posojilodajalci spoštovala naslednja načela:

- *Sorazmernost:* država članica bo poskušala najti rešitve, ki bodo sorazmerne s problemom vzdržnosti njenega zadolževanja.
- *Preglednost:* zadevna država članica bo s posojilodajalci imela odkrit dialog ter jim pravočasno dajala ustrezne informacije.
- *Poštenost:* država članica se bo s posojilodajalci posvetovala o zasnovi morebitnega reprogramiranja ali prestrukturiranja javnega dolga, da bi tako v pogajanjih prišli do rešitev. O ukrepih za zmanjšanje trenutne neto vrednosti dolga bodo začeli razmišljati šele, ko druge možnosti verjetno ne bodo dale pričakovanih rezultatov.

- *Čezmejno usklajevanje:* pri zasnovi ukrepov za udeležbo zasebnega sektorja bo ustrezno upoštevana možnost okužbe in morebitnih sekundarnih učinkov za druge države članice in tretje države. Zadevna država članica bo ustrezno obveščala o sprejemanju ukrepov, kar bo prispevalo k ohranitvi finančne stabilnosti celotnega evroobmočja.

2. Klavzule o skupnem ukrepanju

Klavzule o skupnem ukrepanju bodo po juliju 2013 vključene v vse nove državne vrednostne papirje evroobmočja z več kot enoletnim rokom zapadlosti. S temi klavzulami naj bi olajšali dogovarjanje med vlado in posojilodajalci iz zasebnega sektorja v okviru udeležbe zasebnega sektorja. Vključitev klavzule o skupnem ukrepanju v obveznico ne bo nakazovala večje verjetnosti neizplačil ali prestrukturiranja dolgov, povezanih s tako obveznico. Posledično vključitev klavzule ne bo vplivala na položaj upnika za glede državnega dolga.

Glavne značilnosti klavzul o skupnem ukrepanju bodo skladne s tistimi, ki se običajno uporabljajo na trgih ZDA in Združenega kraljestva od poročila G10 o klavzuli o skupnem ukrepanju. Uvedba klavzul o skupnem ukrepanju ne bo vplivala na enake konkurenčne pogoje za države članice evroobmočja. To pomeni, da bodo v vseh državah članicah evroobmočja uporabljene **identične in standardizirane klavzule**, usklajene s pogoji in določili, ki veljajo za vrednostne papirje, ki jih izdajajo te države članice. Njihova osnova bo **usklajena s klavzulami o enotnem ukrepanju, ki so običajne po newyorškem in angleškem pravu**.

Vključevale bodo **klavzulo o združevanju**, ki bo kvalificirani večini imetnikov različnih izdaj obveznic, za katere veljata taka klavzula in zakonodaja ene jurisdikcije, omogočila, da vključijo klavzulo o večinskem ukrepanju, kadar potrebna večina upnikov za prestrukturiranje ne bi bila dosežena samo na podlagi ene izdaje obveznice. Uvedeno bo **ustrezno zastopništvo**. Za odločitve o najpomembnejših vprašanjih – vprašanjih rezerve – (npr. glavni pogoji izplačila, konverzija ali medsebojna izmenjava obveznic) bo potrebna večja **večina** kot za odločitve o vprašanjih, ki niso povezana z rezervo. Uporabljale se bodo ustrezne zahteve za **sklepčnost**. Spremembe, s katerimi bo soglašala ustrezna večina, so zavezujoče za vse imetnike obveznic.

Uporabljala se bo tudi ustrezna klavzula o **odvzemu glasovalne pravice**, s katero bo zagotovljen pravilni postopek glasovanja. Preučene bodo klavzule za preprečitev zavlačevalnih pravnih postopkov.

Klavzule o skupnem ukrepanju bodo uvedene standardizirano, tako da bo pravni učinek v vseh jurisdikcijah na evroobmočju enak in bodo ohranjeni enaki konkurenčni pogoji za vse države članice evroobmočja. Države članice evroobmočja bodo sprejele potrebne ukrepe za uveljavitev klavzul o skupnem ukrepanju.

Države članice evroobmočja bodo zaradi ohranjanja potrebne likvidnosti starih obveznic še naprej lahko krile neporavnani dolg brez klavzul o skupnem ukrepanju pod vnaprej določenimi pogoji tudi po juniju 2013; tako bodo dobile tudi dovolj časa, da urejeno izdajo nove obveznice za vse referenčne zapadlosti. Natančna pravna ureditev za vključitev klavzul o skupnem ukrepanju v državne vrednostne papirje evroobmočja bo določena na podlagi dela, ki ga bo opravil pododbor Ekonomsko-finančnega odbora za trge državnega dolga EU po ustreznem posvetovanju z udeleženci na trgu in drugimi interesnimi skupinami; to delo naj bi bilo končano do konca leta 2011.

3. Status prednostnega upnika evropskega mehanizma za stabilnost

Evropski mehanizem za stabilnost bo podobno kot MDS nudil finančno pomoč državi članici, če bo njen redni dostop do tržnega financiranja omejen. V skladu s tem so voditelji držav ali vlad izjavili, da bo imel evropski mehanizem za stabilnost podobno kot MDS status prednostnega upnika, pri čemer pa ima status prednostnega upnika MDS še vedno prednost.

To bo začelo učinkovati s 1. julijem 2013 brez poseganja v pogoje in določila iz drugih sporazumov na podlagi evropskega instrumenta za finančno stabilnost in instrumenta za Grčijo.

Prehodna ureditev med evropskim instrumentom za finančno stabilnost in evropskim instrumentom za stabilnost

Evropski instrument za finančno stabilnost bo, kot je bilo najprej predvideno, deloval tudi po juniju 2013, tako da bo lahko skrbel za neporavnane obveznice. Deloval bo, dokler ne bodo v celoti vrnjena sredstva, ki so bila dana državam članicam, ter plačane njegove obveznosti iz naslova izdanih finančnih instrumentov ter izpolnjene obveznosti vračila izdatkov garantov. Dele obstoječih posojilnih sredstev, ki še niso bili razdeljeni in financirani, bi bilo treba prenesti na evropski mehanizem za stabilizacijo (npr. obroke, ki jih bo treba izplačati in financirati šele po uveljavitvi evropskega mehanizma za stabilizacijo). Združena posojila evropskega instrumenta za finančno stabilnost in evropskega mehanizma za stabilnost ne presegajo 500 milijard EUR.

Direktor evropskega instrumenta za finančno stabilnost bo zadolžen za praktično pripravo vzpostavitve evropskega mehanizma za stabilnost, s čimer bo zagotovljen nemoten prehod z EFSF na EMS. O napredku bo redno poročal delovni skupini Eurogroup.

Sodelovanje držav članic, ki niso v evroobmočju

Države članice, ki niso v evroobmočju, lahko priložnostno sodelujejo v operacijah finančne pomoči za države članice evroobmočja v okviru EMS. Če bodo države članice, ki niso v evroobmočju, sodelovale v teh dejavnostih, bodo imele predstavnike na ustreznih sestankih svetov evropskega mehanizma za stabilnost, na katerih bodo odločali o dodelitvi in spremljanju pomoči. Pravočasno bodo dobile vse ustrezne informacije in z njimi se bodo ustrezno posvetovali. Države članice evroobmočja bodo podprle enakovrednost položaja upnika evropskega mehanizma za stabilnost in drugih držav članic, ki bodo skupaj z evropskim mehanizmom za stabilnost dajale dvostranska posojila.

Reševanje sporov

Če pride do spora med državo članico evroobmočja in evropskim mehanizmom za stabilnost glede razlage in uporabe pogodbe o ustanovitvi evropskega mehanizma za stabilnost, o tem sporu odloča svet guvernerjev. Če država članica oporeka tej odločitvi, se spor preda Evropskemu sodišču v skladu s členom 273 PDEU.

Glede odnosa med evropskim mehanizmom za stabilnost in tretjimi stranmi bosta veljavno pravo in jurisdikcija obravnavana v pravnih in pogodbenih dokumentih, ki bodo sprejeti med evropskim mehanizmom za stabilnost in temi tretjimi stranmi.

Priloga: Razdelitveni ključ za prispevke v evropski mehanizem za stabilnost na podlagi ključa ECB

Država	ISO	Ključ EMS
Avstrija	AT	2,783
Belgija	BE	3,477
Ciper	CY	0,196
Estonija	EE	0,186
Finska	FI	1,797
Francija	FR	20,386
Nemčija	DE	27,146
Grčija	EL	2,817
Irska	IE	1,592
Italija:	IT	17,914
Luksemburg	LU	0,250
Malta	MT	0,073
Nizozemska	NL	5,717
Portugalska	PT	2,509
Slovaška	SK	0,824
Slovenija	SI	0,428
Španija	ES	11,904
Skupaj	EA17	100,0

Opombe : Ključ evropskega mehanizma za stabilnost temelji na kapitalnem ključu ECB.

Za države članice, katerih BDP na prebivalca je manj kot 75 % povprečja EU, bo uvedena začasna korekcija za obdobje 12 let po njihovi pridružitvi evroobmočju.

Ta začasna korekcija bodo tri četrtine razlike med BNP in kapitalnimi deleži ECB (kar dejansko pomeni 75-odstotni delež BNP in 25 % kapitalnega deleža ECB): $delež\ EMS = delež\ po\ ključu\ ECB - 0.75 * (delež\ po\ ključu\ ECB - delež\ BNP)$

Kompensacija za te države članice se porazdeli med vse druge države v skladu z njihovim deležem po ključu ECB.

BNP in BDP na prebivalca leta 2010.

Viri: ECB, Ameco in izračuni DG ECFIN.